

FESTIWAL POLSKICH
FILMÓW FABULARNYCH
KONKURS GŁÓWNY

JAKUB
GIERSZAŁ

TOMASZ
SCHUCHARDT

ANDRZEJ
SEWERYN

EMILY
KUSCHE

DOPPELGÄNGER SOBOWTÓR

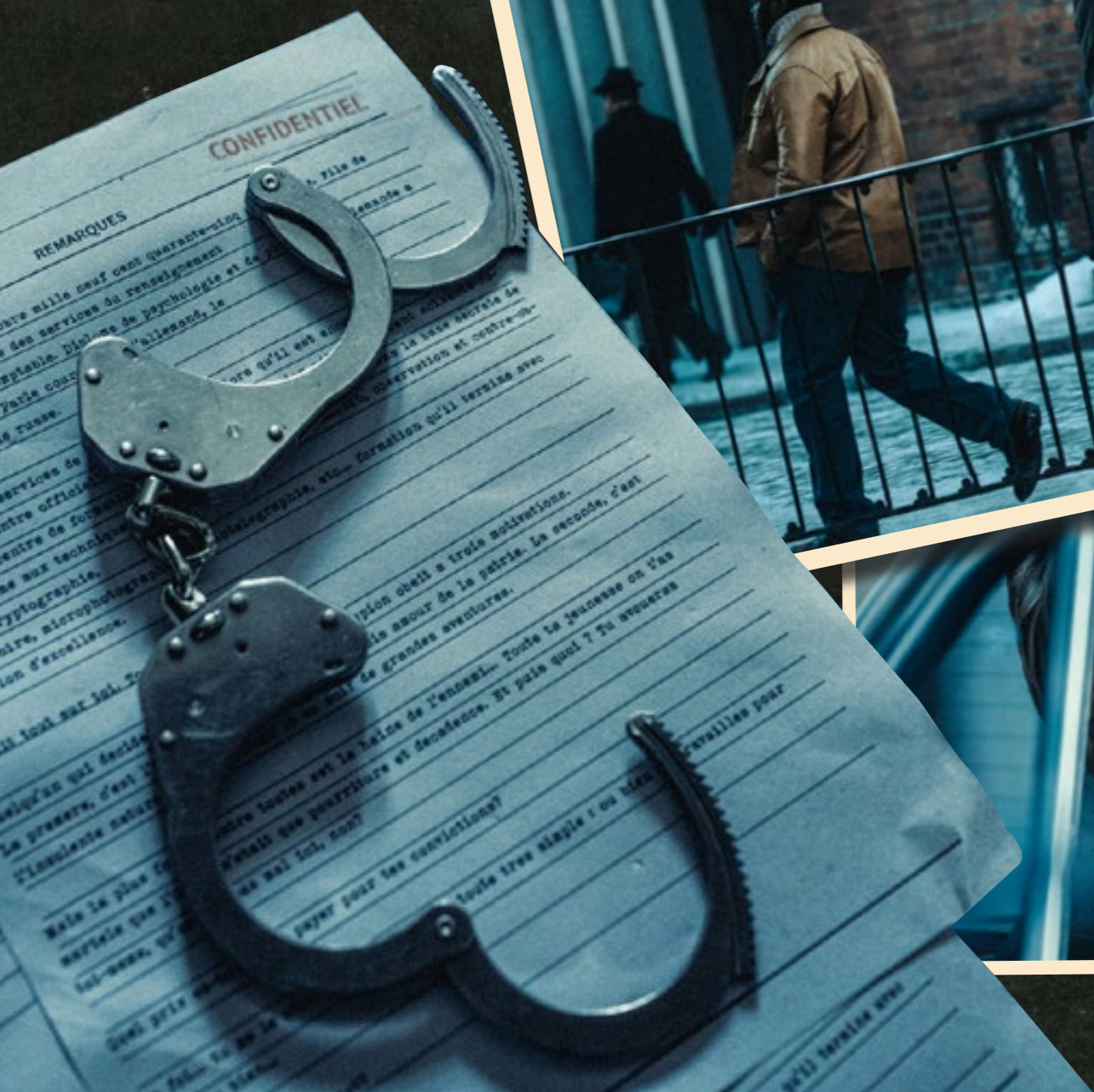
NOWY FILM
JANA HOLOUBKA

JEDNA TOŻSAMOŚĆ, DWA ŻYCIORYSY

MATERIAŁY PRASOWE

Film przenosi widzów w czas przełomu lat 70-tych i 80-tych, a jego akcja rozgrywa się po dwóch stronach żelaznej kurtyny równocześnie. Hans (Gierszał) żyje w tętniącym życiu Strasburgu, korzystając z możliwości, jakie daje Zachód. Wtapia się w lokalną społeczność, jednocześnie prowadząc działalność szpiegowską. Bitner (Schuchardt) mieszka z rodziną w Gdańsku, pracuje w stoczni. Pozornie nic nie łączy obu mężczyzn, jednak przeszłość skrywa tajemnicę, która postawi ich przed koniecznością zmierzenia się z własnymi słabościami i namiętnościami. Obaj staną przed pytaniem dotyczącym swojej tożsamości.

JAN HOLOUBEK

– wywiad z reżyserem filmu

Jak ten projekt do Ciebie trafił?

Projekt zaproponowała mi Anna Waśniewska, producentka filmu (TVN Warner Bros. Discovery), z którą razem zrobiliśmy wcześniej film „25 lat niewinności. Sprawa Tomka Komendy”. Scenarzysta Andrzej Gołda też mi o nim już wcześniej wspominał. Historia wydała mi się niezwykle interesująca i nietypowa jak na polskie warunki. Nie robi się w Polsce filmów szpiegowskich, a przynajmniej zahaczających o tę tematykę.

O czym opowiada film i co w nim jest nietypowego?

Fabula nie jest szczególnie nietypowa – jest to po prostu bardzo dobrze opowiedziana historia o dwóch mężczyznach, którzy z zupełnie różnych pobudek poszukują swojej tożsamości. Przez dłuższy czas nie wiedzą o swoim istnieniu, a są nierozdzielnie złączeni od samego początku. Jeden drugiemu ukradł tożsamość, drugi jej poszukuje, jednak to ten pierwszy orientuje się, że właściwie nie wie, kim jest, i że zatracił się w udawaniu kogoś innego.

Czy możesz scharakteryzować postaci Hansa i Janka?

Hans jest człowiekiem, który od urodzenia spełnia ambicje swojego ojca i dopiero w pewnym momencie tej historii orientuje się, że droga, którą obrał, była błędem. Zaczyna rozumieć, że wszystko, czego się dotknie, niszczy i zabija, wbrew swoim intencjom. Szuka siebie, ale jest tak bardzo uwikłany w udawanie kogoś innego, że to właściwie niemożliwe, żeby się od tego uwolnić. To jest jego walka, żeby z tego uciec.

Janek natomiast jest człowiekiem, który teoretycznie ma ułożone życie. Ma żonę, dwójkę dzieci. Jest inżynierem i pracuje w stoczni. W pewnym momencie orientuje się jednak, że nie jest synem kobiety, która go wychowała. Zaczyna szukać prawdy o sobie i swoim urodzeniu. Według mnie ciekawe w tej postaci jest to, że poszukiwanie tożsamości jest tak naprawdę walką o własną rodzinę. Janek jest alkoholikiem, któremu udało się wyjść z nałogu. Poszukiwanie matki jest też formą walki o to, by nie wrócić do picia.

W filmie pojawia się scena spotkania bohaterów na moście, gdzie wymieniają się papierosem. Czy jest ważna? To przełomowy moment. Dwóch mężczyzn żyje przez lata, nie wiedząc o swoim istnieniu, i w pewnym momencie jeden z nich odkrywa istnienie drugiego, chce go spotkać, dotknąć, zobaczyć i jest krok od tego, żeby mu powiedzieć prawdę. Ale będąc na moście i widząc go z żoną i dziećmi, postanawia, że tej jednej rzeczy postara się nie zniszczyć.

Na czym polegały w tamtym czasie działania wywiadu i metoda Doppelgänger?

Generalnie są dwa rodzaje szpiegów. Jedni po prostu funkcjonują pod swoimi nazwiskami, pracują w ambasadach, np. jako konsulowie. Metoda Doppelgänger jest dużo rzadsza i bardziej ryzykowna. Są to ludzie, którzy działają pod przykrywką, że zmienionymi, na ogół ukradzionymi personaliami – wtapiają się w społeczeństwo. Za czasów żelaznej kurtyny „wtórniccy” funkcjonowali po obu stronach i byłiby narażeni na poważne konsekwencje, gdyby zostali schwytani – łącznie z wyrokami śmierci.

Dlaczego mimo to Hans zdecydował się na podjęcie takiej misji?

Hans został tak wychowany, ma spełnić ambicje

ojca, który jest byłym funkcjonariuszem wojskowego wywiadu. Od dziecka jest indoktrynowany komunistyczną papką. Jednak na Zachodzie trafia do rodziny, w której zaczyna zapuszczać korzenie i dostrzegać, że to wszystko, czym go karmiono, nie jest prawdą. Pojawia się w nim erozja poglądów.

Jakie są konsekwencje uczucia, które rodzi się między Hansem a Niną?

Hans zaczyna rozumieć, co to jest miłość. Dostaje od Niny coś, czego nigdy nie dostał w domu, ale to też sprawia, że zwraca się przeciwko organizacji, dla której pracuje. Popelnia rodzaj błędu czy grzechu zawodowego, czyli zatracca się i zaczyna działać emocjonalnie, a nie pragmatycznie.

Czym się kierowałeś, obsadzając postaci Hansa i Janka?

Przede wszystkim talentem aktorów. To ma dla mnie pierwszorzędne znaczenie. Kiedy Kuba przyszedł na casting, to właściwie tuż po jego wyjściu nie miałem żadnych wątpliwości, że to jest rola dla niego. Myślałem, że od dawna czekał na tak dużą, złożoną rolę, i doskonale to wykorzystał. Dodatkowo perfekcyjnie mówi po niemiecku i świetnie po francusku, czyli ma te cechy, które musiała mieć ta postać.

Natomiast u Janka poszukiwałem przede wszystkim charyzmy. W moim odczuciu Tomek Schuchardt jest jednym z najbardziej charyzmatycznych aktorów swojego pokolenia. Ma coś takiego w oczach, że nie można oderwać od niego wzroku.

JAKUB GIERSZAŁ

– Hans Steiner

Kim jest twoja postać?

Mój bohater ma właściwie dwa imiona. Jedno to Hans, drugie – Józef. Inspiracją do mojej postaci byli prawdziwi agenci działający w PRL-u. Hans jest szpiegiem, który kradnie tożsamość, a jego życie jest misją do wypełnienia.

Jakie zagrożenia czyhają na niego w tej misji szpiegowskiej?

Jednym z podstawowych zagrożeń jest to, żeby nie wydać swojej przykrywki, żeby nie zdradzić tego, kim naprawdę jest. Nieraz stawia go to w trudnej sytuacji. Gdyby prawda wyszła na jaw, to nie dość, że zostałby aresztowany, ale jeszcze cała misja zakończyłaby się fiaskiem.

Myślisz, że Hans poradził sobie z tą koniecznością prowadzenia dwóch równoległych żyć, a właściwie jednego obcego?

Na pewno można powiedzieć, że takie długofalowe działanie w ukryciu odbija się na bohaterze, jego psychice, sposobie, w jaki odbiera świat i w jaki funkcjonuje. Trzeba zobaczyć film, żeby się przekonać, jak poradził sobie z tym Hans.

Jakie umiejętności musiał mieć, że został wytypowany na agenta wywiadu?

Jest to miks znajomości psychologii, umiejętności odczytywania ludzi i dostosowywania się do nich. Na pewno też bardziej techniczne cechy, takie jak łatwość nauczenia się alfabetu Morse'a czy dekodowania sygnałów i szyfrów. Znajomość języków i umiejętność obserwacji.

W filmie mówisz też po niemiecku i francusku. Czy operujesz tymi językami na co dzień?

Mówię po niemiecku. Po francusku słabiej, więc przygotowując się do roli, musiałem się trochę poduczyć.

Czym całej misji może grozić relacja Hansa z Niną?

Może to grozić upadkiem misji. Jest to przedstawione w naszym filmie jako rodzaj romantycznego wątku. Nina, obdarzając Hansa ciepłem, które sama dostała w domu, otwiera mu oczy na zupełnie inną perspektywę życia. To powoduje w nim wielką przemianę, a jednocześnie jest źródłem zagrożenia.

TOMASZ SCHUCHARDT

– JAN BITNER

Kim jest twoja postać i jaka relacja łączy cię z Hansem?

Tak naprawdę relacji z Hansem teoretycznie nie mam żadnej. Moja postać to Janek Bitner, polski patriota – w takim dobrym wydaniu. Takiego chcieliśmy go stworzyć z Jankiem Holoubkiem i potrzebne nam to było, by zbudować zwrot w fabule. Jego polskość nagle zostaje podważona, między innymi właśnie przez Hansa, i to jest coś, co go dotyka, ale nie jest to bezpośrednia relacja.

Twoja postać ma osobistą motywację, żeby walczyć z systemem komunistycznym?

Postawienie go w pozycji patrioty daje naturalny motor – w momencie, kiedy państwo i system próbują mojego bohatera dotknąć i coś mu uniemożliwić, to tym bardziej jest w nim siła, żeby się nie poddawać. Dążenie do prawdy daje mu napęd, żeby swoją historię pchać do przodu.

Myślisz, że patriotyzm, o którym mówisz, na przestrzeni lat się zmienił?

Rzeczywiście pokazujemy w filmie kilka lat z życia Janka. Czy on się zmienił? Myślę, że w gruncie rzeczy, tak gdzieś w środku, nie zmienił się za wiele. Zmieniły się jedynie okoliczności bycia patriotą.

W jaki sposób twoja postać została wplątana w całą intrygę?

Tego bohatera wciągają dwie śmierci. Pierwsza, czyli śmierć matki, która go wychowała, jest tą, która

dotyka go bezpośrednio. I później śmierć kobiety, która prawdopodobnie jest jego biologiczną matką. Są to śmierci, które dają początek pewnemu ciągowi zdarzeń.

Jak przygotowywałeś się do roli i czy dałeś swojemu bohaterowi część siebie?

Każdą rolę traktuję jako nowe wyzwanie i nową pracę. Nie zmienia to faktu, że metodę pracy mam do wszystkich ról podobną. To jest system, który sobie wypracowałem przez parę lat, i zawsze w ten sam sposób próbuję sobie stworzyć przestrzeń życiową bohatera, wymyślić jego możliwe zachowania, emocjonalność. W mojej metodzie budowania postaci jest zawsze coś takiego, że bohater w jakiejś części się ze mną pokrywa. Ciało i emocjonalność, których używam, są moimi. Na potrzeby danej roli mogę ograniczyć jakąś część siebie, by wyciągnąć zupełnie inny aspekt, ale w jakimś stopniu bazuję na sobie.

Jaka wartość płynie z filmu „Doppelgänger. Sobowtór”?

To będzie świetny film, tego jestem pewien. Jest bardzo dobry scenariusz, a uważam, że to podstawa dobrego kina. Ten film to pokazanie PRL-u nie tylko jako rozwalającego się molochu, który gnił od samego początku. Pokazujemy również, że mieli profesjonalistów, którzy potrafili swoją robotę wykonywać doskonale.

EMILY KUSCHE – NINA STEINER

Moją bohaterką jest Nina – jest jedyną córką Steinerów, pod których opiekę trafia Hans. Jest pełna życia, serdeczna i otwarta. Za każdym razem, kiedy wchodzi do pokoju, wypełnia go swoją pełną uroku aurą i ujmuje ludzi. Hans od pierwszej chwili robi na niej wrażenie, jest zafascynowana jego osobowością i wiedzą. Myślę, że ona zakochuje się w nim od pierwszego wejrzenia, uwielbiam ich historię miłosną. W ich relacji jest tyle napiętności i iskier, mimo że są tak różni. Nina energetyczna, Hans spokojny i introwertyczny, ale miłość i pożądanie są obustronne. Uzupełniają się. Akcja filmu rozgrywa się przez wiele lat, widz obserwuje, jak dorastają. Mimo wielu przeciwności udaje im się odnaleźć siebie. Miło patrzeć, jak się uzupełniają.

KATARZYNA HERMAN

– ciotka

Jeśli porównujemy tę historię do „Jamesa Bonda”, to ja lubię sobie myśleć, że jestem taką postacią jak M – daję wskazówki Hansowi, mówię, żeby czasem zniknął, że jest niepoprawny. Jestem jego mentorką. Starą szpiegówką. O mojej postaci nie wiemy zbyt dużo. Jest tajemnicza i dobrze, żeby taka pozostała.

ANDRZEJ SEWERYN

– ojciec Hansa

Gram rolę ojca Hansa. Ojca, którego ambicje zawodowe się nie spełniły i bardzo pragnie, żeby działania jego syna wynagrodziły mu jego klęskę zawodową. To nie jest człowiek, który lubi ludzi. Jest zgorzkniały, surowy. Równie ostro zachowuje się wobec swojej żony, jak i swojego syna.

WIKTORIA GORODECKAJA – OLGA BITNER

Gram Olę Bitner, żonę Jana Bitnera, jednego z głównych bohaterów. Poszukiwania przez Janka własnej tożsamości odbijają się na ich relacji małżeńskiej i całej rodzinie. Trwa to latami i przeradza się w pewną obsesję – Janek stara się dostać paszport, uczy się francuskiego, spędza całe noce, szukając odpowiedzi. Z czasem zaczyna wymyślać plan ucieczki. Poza tym Janek jest alkoholikiem, który od paru lat nie pije, a pod wpływem wszystkich wydarzeń znowu powraca do nałogu. Przez ten cały problem ich małżeństwo czeka ogromny kryzys.

ANNA WAŚNIEWSKA

– producentka filmu

Skąd pomysł na taką produkcję?

Scenarzysta filmu Andrzej Gołda miał ten pomysł od wielu lat. Zawsze interesowały go tematy historyczne, a agenci specjalni w szczególności. Pewnego dnia podczas naszej rozmowy na inny temat wspomniał o nim, niedługo później dostałam treatment i nie było już wątpliwości, że zaczniemy produkcję.

O czym opowiada film?

To fascynująca historia człowieka, który ukradł czyjaś tożsamość i później przez siedem lat funkcjonował jako zupełnie inna osoba, zdobywał w

ten sposób informacje dla wywiadu. Bycie wtórnikiem to najtrudniejszy element pracy wywiadowczej.

Co najbardziej ci się podoba w tej historii?

Ta historia ma bardzo wiele ciekawych aspektów. Mnie najbardziej spodobała się ta nieodwracalność sytuacji, w jakiej był Hans. W pewnym momencie chciał skończyć życie wywiadowcze, ale okazało się, że nie ma takiej możliwości.

Jakie zagrożenia czyhały na Hansa?

Karą mogła być nawet śmierć.

DOPPELGÄNGER SOBOWTÓR

GATUNEK:	DRAMAT / THRILLER PSYCHOLOGICZNY
PREMIERA:	29 WRZEŚNIA 2023
SCENARIUSZ:	ANDRZEJ GOŁDA, WSPÓŁPRACA: JAN HOLOUBEK
REŻYSERIA:	JAN HOLOUBEK
ZDJĘCIA:	BARTŁOMIEJ KACZMAREK
SCENOGRAFIA:	MAREK WARSZEWSKI
REŻYSERIA OBSADY:	ŻYWIA KOSIŃSKA
KOSTIUMY:	WERONIKA ORLIŃSKA
CHARAKTERYZACJA:	MIRELA ZAWISZEWSKA
MONTAŻ:	RAFAŁ LISTOPAD
FOTOSY:	JAROSŁAW SOSIŃSKI
KIEROWNIK PRODUKCJI:	TOMASZ PARNOWSKI
PRODUCENT:	ANNA WAŚNIEWSKA
PRODUCENT:	TVN WARNER BROS. DISCOVERY
DOFINANSOWANIE:	POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ
PRODUKCJA:	POLSKA 2023
DYSTRYBUCJA:	NEXT FILM
OBSADA:	JAKUB GIERSZAŁ, TOMASZ SCHUCHARDT, ANDRZEJ SEWERYN, WIKTORIA GORODECKAJA, KATARZYNA HERMAN, SŁAWOMIRA ŁOZIŃSKA, KRZYSZTOF DRAGZ, ADAM FERENCY, ZOFIA STAFIEJ, EMILY KUSCHE, NATHALIE RICHARD, JOACHIM RAAF, JESSICA MCINTYRE

KONTAKT DLA MEDIÓW:

Joanna Jakubik · joanna.jakubik@next-film.pl · 514 793 494   Aleksandra Misiak · aleksandra.misiak@next-film.pl · 668 050 051

www.next-film.pl · youtube.com/nextfilmpl · facebook.pl/nextfilmpl

